

Anna Biazik

Biblioteka Publiczna w Auckland

Ania.Biazik@aucklandcouncil.govt.nz

Biblioteki na Antypodach. Zarys zarządzania i organizacji bibliotekami w Nowej Zelandii na przykładzie biblioteki publicznej w Auckland

Słowa kluczowe: Nowa Zelandia, historia bibliotek, Biblioteka Publiczna w Auckland

Abstrakt: Artykuł przedstawia krótką historię i stan aktualny bibliotek w Nowej Zelandii, w szczególności bibliotek publicznych w Auckland.

Keywords: New Zealand, history of the libraries, Public Library in Auckland

Abstract: This article presents the brief history and the current state of the libraries in New Zealand, in particular of the public libraries in Auckland.

Początki bibliotekarstwa w Nowej Zelandii

Maorysi przybyli do Aotearoa wraz z rdzennymi legendami i historią mówioną. Pierwsi imigranci europejscy przywieźli ze sobą z Europy do Nowej Zelandii książki. Z kolei pierwsze biblioteki były popularyzowane od 1841 r. w Auckland i Christchurch dzięki Instytutom Mechaników. Dziś Nowozelandczycy używają bibliotek nie tylko jako źródła informacji, ale również jako ośrodków kultury, studiów i projektów społecznych. Artykuł zarysowuje historię i aktualny stan bibliotek w Nowej Zelandii, w szczególności bibliotek publicznych w Auckland.

Pierwsza biblioteka w Nowej Zelandii została założona w Wellington w 1841 r. Wkrótce wiele organizacji otworzyło biblioteki, przywołując hasło dobra publicznego. Od 1852 r. merostwa i później rząd wspomagali fundowanie bibliotek publicznych. To pozwoliło bibliotekom utrzymać się, zaś niektóre merostwa wzięły w całości pod opiekę lokalne biblioteki.

Od 1939 r. aż do późnych lat osiemdziesiątych rząd sponsorował Krajową Usługę Biblioteczną, w ramach której ciężarówka dostarczały książki do odizolowanych osad, wsi i miasteczek. Od 1942 r. zaczęły działać Szkolne Usługi Biblioteczne, których główną rolą było wypożyczanie książek szkołom i małym bibliotekom oraz wsparcie czytelnictwa wśród dzieci. W 1945 r. w oparciu o Krajową Usługę Biblioteczną oraz Szkolną Usługę Biblioteczną powstała Biblioteka Narodowa. Dwadzieścia lat później powołano: Bibliotekę Alexander Turnbull, Narodową Kolekcję Czasopism, Kolekcję Praw Autorskich i Depozyt Legislacyjny Biblioteki Zgromadzenia Narodowego. Obecnie w Nowej Zelandii istnieją trzy główne ośrodki badawcze:

- Alexander Turnbull Library w Wellington,
- Grey Collection w Auckland,
- Hocken Collection w Dunedin.

Fotografia 1. Timaru Mechanics' Institute library, 1887 r.

Źródło: Auckland City Libraries, Sir George Grey Special Collections.

Powołanie w 1910 r. Stowarzyszenia Bibliotekarzy Nowej Zelandii (ang. *Libraries Association of New Zealand*) zwiastowało ukonstytuowanie się zawodu bibliotekarza. W późniejszych latach Stowarzyszenie przybrało nazwę Library and Information Association of New Zealand Aotearoa (LIANZA). W 1992 r. grupa rdzennych bibliotekarzy powołała Te Rōpū Whakahau, które stało się Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Maoryskich. Pierwszy maoryski OPAC zaczął działać w 1995 r. w bibliotece w Kerikeri. W 2007 r. do bibliotek w Nowej Zelandii zawitał Ngā Ūpoko Tukutuku – dwujęzyczny indeks haseł przedmiotowych. Był to pierwszy rdzenny indeks haseł przedmiotowych zatwierdzony przez Bibliotekę Kongresu w USA.

W 2013 r. w Nowej Zelandii działało 667 bibliotek. Ponad połowa to biblioteki publiczne, pozostałe to biblioteki uniwersyteckie, politechniczne, szpitalne, ośrodki badawcze, biblioteki prawne i biblioteki innych organizacji. Dodatkowo około 2,5 tys. bibliotek szkolnych wspiera edukację dzieci i młodzieży.

Pierwsze biblioteki w Nowej Zelandii zostały otwarte niedługo po osiedleniu się pierwszych osadników z Europy, w 1840 r. Organizacje takie jak Instytuty Mechaników prowadziły biblioteki, gdzie promowały edukację dla dorosłych. Port Nicholson i Biblioteka Publiczna w Wellington to jedna z pierwszych bibliotek, otwarta w 1841 r. W tym samym czasie bibliotekę otworzyło również Stowarzyszenie Pracujących Mężczyzn w Wellington.

W 1842 r. biblioteki w Auckland i Nelson udostępniły zbiory dla czytelników – każdy mógł założyć kartę biblioteczną, ale usługi były płatne. Czytelnicy mogli także wypożyczać książki z małych, komercyjnych bibliotek.

Fotografia 2. Otwarcie Auckland Public Library w 1887 r.

Źródło: Auckland City Libraries, Sir George Grey Special Collections.

Biblioteki okazały się drogie w utrzymaniu, dochód z opłat czytelników nie wystarczał. W związku z tym uzyskały wsparcie Rad Prowincjonalnych, które dofinansowywały biblioteki w latach 1852–76. Od 1869 r. lokalne rady mogły podnosić podatki, aby utrzymywać biblioteki, a od 1877 r. rząd wpierał biblioteki grantami. Niektóre Rady Miejskie wzięły pod opiekę biblioteki i tak Rada Miasta Auckland patronowała Bibliotece Instytutu Mechaników w 1880 r. Wstęp do tych bibliotek był bezpłatny, ale wypożyczenie odbywało się za opłatą.

W Nowej Zelandii pojawiły się również tzw. Carnegie Libraries – dziedzictwo Andrew Carnegie'go – szkocko-amerykańskiego przemysłowca i filantropa. Pierwsza z 18 bibliotek

Carnegie w Nowej Zelandii została otwarta w listopadzie 1905 r. w Thames. Rady miast musiały zapewnić wolny wstęp i usługi biblioteczne oraz sponsorować usługi po budowie i otwarciu. Carnegie Corporation ufundowała także biblioteki uniwersyteckie w Auckland, Wellington, Christchurch i Dunedin oraz studia biblioteczne dla Nowozelandczyków. W 1934 r. korporacja sponsorowała raport znany jako Munn-Barr. Raport ten przyczynił się do utrzymania pozycji zawodu bibliotekarza w kraju na około 40 kolejnych lat, ponieważ rekomendował bezpłatne biblioteki publiczne, bibliotekę narodową, biblioteki szkolne, wsparcie finansowe dla bibliotek objazdowych, szkolenia i wynagrodzenie zawodowe.

Wizja bezpłatnych bibliotek nie była jednak zrealizowana do końca. Wiele bibliotek oferowało wolny wstęp i członkostwo, ale wymagało opłaty za wypożyczenie, ponieważ wsparcie lokalnej rady było niewystarczające. Przed 1940 r. funkcjonowały zarówno bezpłatne, jak i płatne usługi. Niektóre biblioteki wprowadziły opłatę za literaturę piękną, inne za książki popularne. Ten system utrzymał się do lat osiemdziesiątych, kiedy opłaty zostały zniesione przez większość bibliotek. Pojawiły się one znowu w latach dziewięćdziesiątych. Po roku dwutysięcznym większość bibliotek wprowadziło opłaty za bestsellery, czasopisma, CD i DVD.

Od późnych lat siedemdziesiątych bibliotekarze uczestniczyli w seminariach i warsztatach na temat baz danych. U progu XXI w. pojawiło się wiele nowych umiejętności potrzebnych w zawodzie. Bibliotekarze musieli opanować narzędzia typu Nowozelandzka Sieć Bibliograficzna (ang. *New Zealand Bibliographic Network*) oraz Index New Zealand, narzędzia digitalizacji i usługi związane z siecią Internet. Internet udostępnił wiedzę użytkownikom nie tylko w głównych centrach, ale w całym kraju. Można powiedzieć, że nowe technologie wprowadziły nowy świat do bibliotek w Nowej Zelandii. Szacuje się, że w 2013 r. funkcjonowało 386 bibliotek publicznych przy lokalnych radach miasta, od dużych do małych zbiorów na półkach domów gminnych.

Raport Munn-Barr z 1934 r. rekomendował powołanie biblioteki narodowej. Pierwszym krokiem w jej stworzeniu było powołanie w 1938 r. Krajowej Usługi Bibliotecznej, której celem było wypożyczanie książek małym i wiejskim bibliotekom. Pierwszy rząd Partii Pracy, wybrany w 1935 r., był bardzo zainteresowany bibliotekami publicznymi. Minister edukacji Peter Frazer docenił prace Geoffrey'a Alley'a, pracującego w Cantenburry w bibliotece objazdowej, który w swoim raporcie zasugerował pomoc rządową dla bibliotek wiejskich. W 1938 r. został on powołany na stanowisko dyrektora Krajowej Usługi Bibliotecznej. Christchurch, Palmerston North i Hamilton stały się centrami tej usługi, gdzie sieć mikrobusów dostarczała książki mieszkańcom oddalonym od większych miast. W 1964 r. – w czasie gdy usługa ta cieszyła się największą popularnością – korzystało z niej 930 bibliotek. W późnych latach osiemdziesiątych została zniesiona, a książki przekazane bibliotekom. Z kolei Biblioteczne Usługi dla Szkół powołane w 1942 r. miały za zadanie ułatwić dostęp do książek szkołom i małym bibliotekom, a także wspierać czytelnictwo wśród dzieci. Usługa ta przekształciła się w główne źródło materiałów maoryskich, Pacyfiku i Nowej Zelandii przed 2013 r.

W 1945 r. Krajowe Usługi Biblioteczne i Biblioteczne Usługi dla Szkół stworzyły Bibliotekę Narodową z siedzibą w Wellington. Jej główne funkcje to:

- zapewnienie dostępu, kolekcjonowanie i ochrona dokumentów Nowej Zelandii;
- pomoc i poradnictwo na rzecz bibliotek w Nowej Zelandii;
- usługi dla szkół;
- współpraca z podobnymi instytucjami, również zagranicznymi;
- wypożyczenia międzybiblioteczne.

Fotografia 3. National Library of New Zealand, Reading room, 2013 r.

Źródło: Mark Beatty.

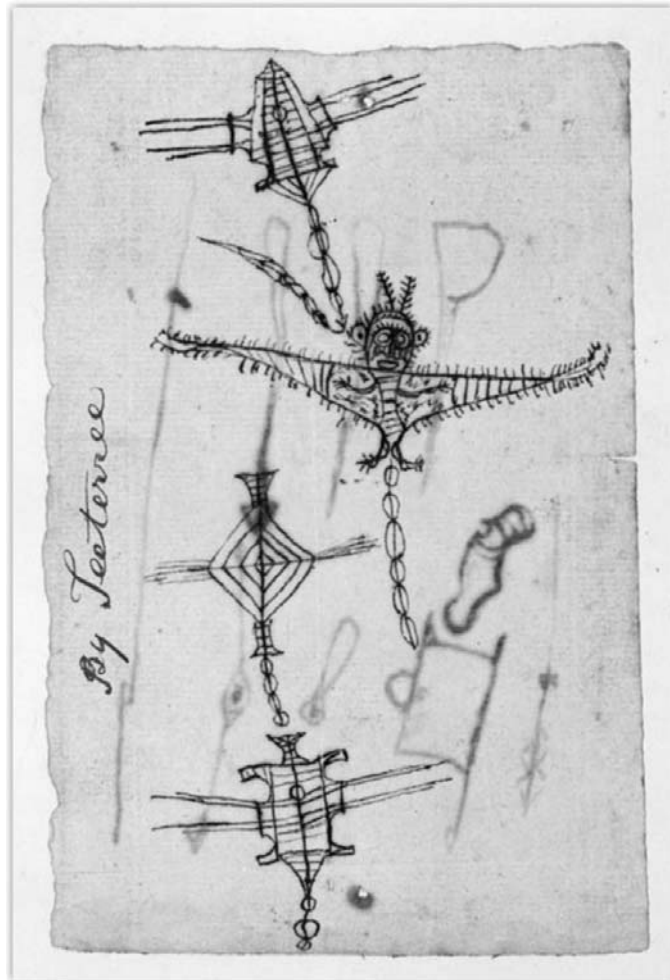
W Nowej Zelandii istnieją trzy najważniejsze ośrodki badawcze: Grey Collection – Zbiory Greya w Auckland Libraries, Hocken Library – Biblioteka Hockena i Alexander Turnbull Library – Biblioteka Alexandra Turnbulla. Ich początki sięgają zbiorów darowanych przez filantropów i innych zainteresowanych badaczy, podróżników, ludzi kultury. Magazyny ośrodków badawczych są zamknięte dla użytkowników, ale udostępniają zbiory na miejscu.

Biblioteka w Auckland

W 1882 r. polityk i gubernator sir George Grey zdecydował o przekazaniu do bibliotek w Auckland darowizny w postaci swojej bogatej kolekcji książek i rękopisów. Ponieważ ówczesny budynek biblioteki nie spełniał wymogów, więc pierwsza darowizna (ponad 8 tys. woluminów) miała miejsce dopiero w 1887 r., gdy została otwarta nowa biblioteka. Sir Grey kontynuował darowiznę dla biblioteki przez całe swoje życie, aż do momentu kiedy zbiory liczyły ponad 14 tys. woluminów. Zbiory te były największe w ówczesnej Oceanii.

Kolekcja jest różnorodna i zawiera dzieła od rękopisów średniowiecznych do dokumentów nowozelandzkich oraz literaturę angielską. Kolekcja ta do dziś przyciąga wielu badaczy z całego świata.

Fotografia 4. Māori kite sketches

Źródło: Auckland City Libraries, Sir George Grey Special Collections.

Hocken Library

Thomas Morland Hocken, lekarz z Dunedin, w 1908 r. podarował Uniwersytetowi w Otago kolekcję wczesnych nowozelandzkich rękopisów, listów, książek, fotografii i obrazów. Pragnął, aby jego kolekcja stała się punktem centralnym wolnodostępnej biblioteki lub muzeum. W tym celu zbudowano nowe skrzydło budynku i w 1910 r. otwarto Hocken Library, która działa do dziś.

Alexander Turnbull Library

Wellingtonski kupiec Alexander Turnbull zgromadził największą prywatną kolekcję w Nowej Zelandii, która została przekazana jako dobro narodowe w roku jego śmierci, czyli

w 1918 r. Zbiory zawierały ponad 55 tys. woluminów, w tym wiele materiałów nowozelandzkich i z wysp Pacyfiku. Testament Turnbulla stanowił, że kolekcja powinna istnieć jako unikatowa jednostka – jako centrum badań i pierwsze źródło biblioteki narodowej. Alexander Turnbull Library została otwarta w Wellington, w budynku Turnbull Bowen Street w 1920 r. W 1965 r. zbiory Turnbulla zostały wcielone w Bibliotekę Narodową i utrzymują specjalny autonomiczny status.

Inne biblioteki

Oprócz bibliotek publicznych, Biblioteki Narodowej i kolekcji specjalnych istnieją w Nowej Zelandii także inne biblioteki: edukacyjne, rządowe, biznesowe, biblioteki działające w resorcie zdrowia, prawnicze, badawcze, teologiczne i biblioteki muzealne. Warto krótko o nich wspomnieć:

1. Biblioteki edukacyjne – większość szkół ma swoje biblioteki, niektóre działają jako biblioteki szkolne i biblioteki publiczne wiejskie. Szkoły wyższe posiadają 68 bibliotek, z tego 29 to biblioteki uniwersyteckie, 20 bibliotek działa przy politechnikach, 14 bibliotek należy do prywatnych szkół wyższych i 5 do wyższych szkół maoryskich Whare Wananga. Oprócz tego 4 biblioteki działają przy organizacjach edukacyjnych, na przykład przy Stowarzyszeniu Nauczycieli Szkół Średnich. Rocznie z usług bibliotek akademickich korzysta ponad 180 tys. studentów i ponad 14 tys. pracowników naukowych.
2. Biblioteki rządowe – departamenty rządowe posiadają swoje biblioteki dla personelu. W 2013 r. było ich 48. Pierwsza biblioteka rządowa w 1856 r. miała przydział 1,8 m x 2,4 m i funkcjonowała w szafie. W kolejnych latach rozbudowała się jednak do wymiarów średniej biblioteki.
3. Biblioteki biznesowe – niektóre prywatne przedsiębiorstwa mają swoje biblioteki. Do największych należy KPMG, producent Tait Radio oraz Fisher&Paykel (branża AGD). W 2013 r. istniało 39 bibliotek biznesowych.
4. Biblioteki zdrowia – działają przy Regionalnych Radach Zdrowia, służąc pracownikom służby zdrowia w państwowych szpitalach, przychodniach i gabinetach prywatnych. W 2013 r. funkcjonowało 39 takich bibliotek.
5. Biblioteki prawnicze – duże kancelarie prawne mają swoje biblioteki, które gromadzą druki prawne. Instytucje te prenumerują również bazy danych i udostępniają zbiory pracownikom sądowym. W 2013 r. było ponad 20 takich bibliotek.
6. Nauka i przemysł – obecnie działa 21 bibliotek specjalizujących się w gromadzeniu i udostępnianiu zbiorów związanych z nauką i przemysłem. Do tej grupy zaliczany jest m.in. Crown Research Institute.
7. Inne biblioteki – w 2013 r. istniało 7 bibliotek muzealnych, 6 bibliotek teologicznych, 4 biblioteki przy lokalnych radach miejskich dla użytku pracowników i 23 inne biblioteki, w tym biblioteka przy Fundacji Przeciw Hazardowi i Nowozelandzkim Komitecie Olimpijskim.

Stowarzyszenia

W 1910 r. w Dunedin zostało powołane The Libraries Association of New Zealand. Miało to miejsce, gdy Dunedin City Council – rada miasta Dunedin, po sugestii dziennikarza Marka Cohena, zorganizowała pierwszą konferencję biblioteczną. Organizacja ta stała się załącznikiem współczesnej Library and Information Association of New Zealand Aotearoa (LIANZA) – Stowarzyszenia Bibliotek i Informacji w Nowej Zelandii Aotearoa. W 1922 r. grupa maoryskich bibliotekarzy Te Rōpū Whakahau (TRW) zwołała swoją grupę przy LIANZA i w 1996 r. stała się odrębnym stowarzyszeniem. Funkcjonują też i inne stowarzyszenia bibliotekarzy: szkolne, prawne, uniwersyteckie i muzyczne.

Studia biblioteczne

W 1942 r. Stowarzyszenie Bibliotekarzy w Nowej Zelandii utworzyło kurs na bibliotekarza, kończący się certyfikatem dla młodszych bibliotekarzy. Studenci studiowali korespondencyjnie, pod nadzorem starszego bibliotekarza. Wcześniej zainteresowani mogli studiować na kursach korespondencyjnych organizowanych przez Stowarzyszenie Bibliotek w Londynie.

Pierwsza szkoła biblieczna – New Zealand Library School – została otworzona w 1946 r. Jednoroczne, płatne, dzienne studia kończące się dyplomem uniwersyteckim były organizowane przez Krajową Usługę Biblioteczną i sponsorowane przez Ministerstwo Edukacji. Od 1960 r. większości dyrektorów bibliotek udało się zdobyć dyplom, wzrosła również liczba uzyskanych certyfikatów, co stworzyło podział wśród bibliotekarzy i zawodu.

W latach osiemdziesiątych, po kilku latach debat, kurs kończący się certyfikatem został przeniesiony do Wellington College of Education, a kurs kończący się dyplomem do Victoria University of Wellington. Później – w latach dziewięćdziesiątych – Open Polytechnic zaoferowała studia kończące się certyfikatem, a Victoria University (od 1997 r.) magisterskie studia bibliotekoznawstwa. Dziś Open Polytechnic oferuje system certyfikatów i dyplom licencjata na specjalizacji Biblioteki i informacja. Te Wānanga o Raukawa oferuje z kolei kurs z zakresu zarządzania informacją, zaś studia magisterskie stanowią domenę Victoria University.

Rejestracja zawodowa

Rejestracja zawodowa została wprowadzona w 2007 r. Jej celem jest wyrównanie na międzynarodowym rynku pracy kwalifikacji i doświadczenia zawodowego bibliotekarzy z Nowej Zelandii. Rejestrację zawodową koordynuje LIANZA.

Kobiety w bibliotekach

Aż do lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku w zawodzie bibliotekarza w Nowej Zelandii dominowały kobiety. Było ich ponad 80%, ale posady dyrektorskie zarezerwowane były dla mężczyzn. W 1968 r. Mary Ronnie została nominowana na stanowisko bibliotekarza

narodowego. Ronnie była nie tylko pierwszą kobietą w Nowej Zelandii stojącą na czele Biblioteki Narodowej, ale również pierwszą na świecie. Od lat osiemdziesiątych XX w. kobiety i mężczyźni dzielą równo pozycję prezydenta stowarzyszenia bibliotekarzy.

Usługi biblioteczne dla Maorysów

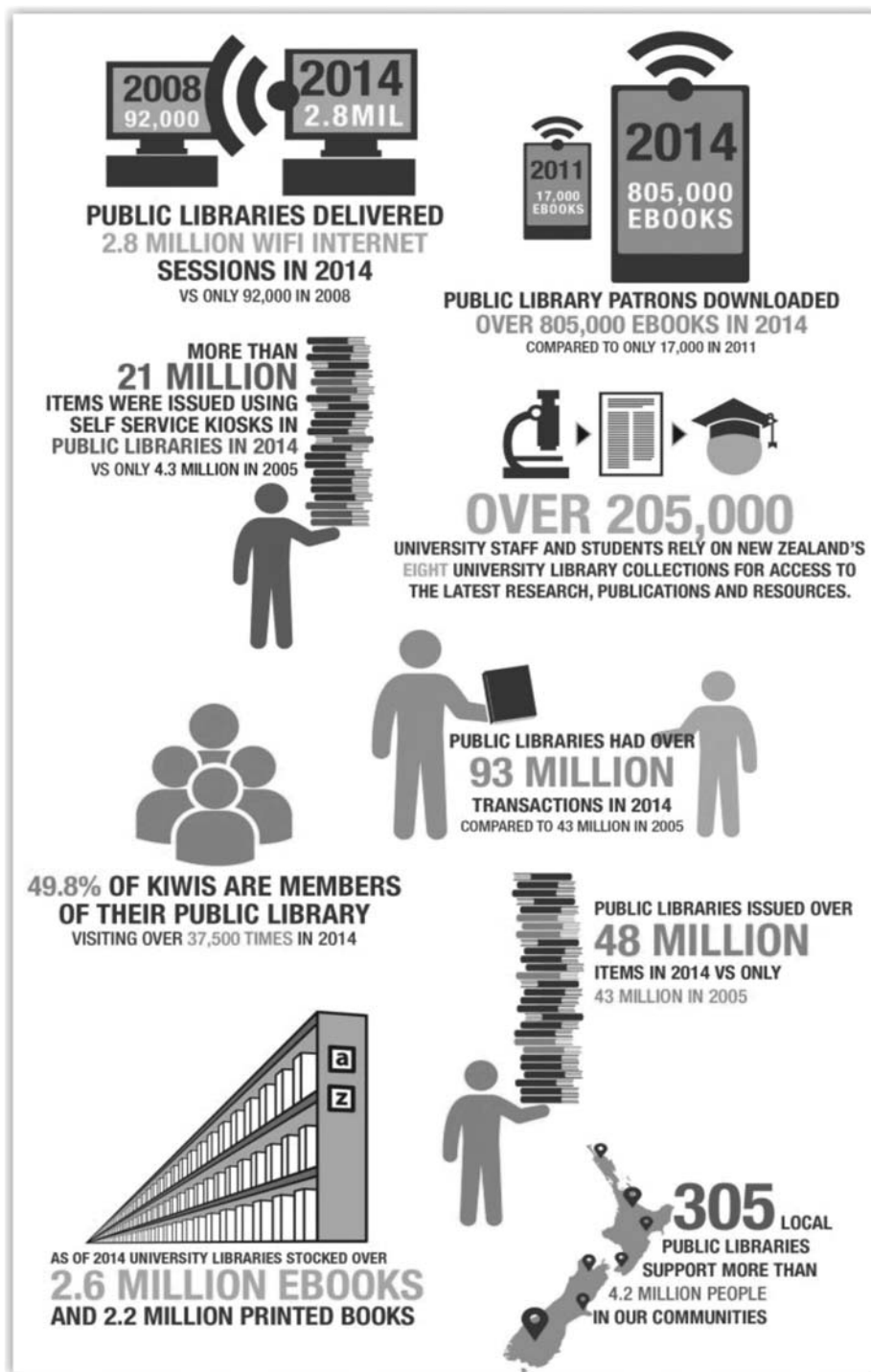
Przed 1960 r., mimo wielu wysiłków, rdzenni mieszkańcy Nowej Zelandii – Maorysi – cieszyli się niewielką uwagą bibliotekarzy. Dopiero od 1962 r. podjęto większe wysiłki w tym kierunku, zwłaszcza ze strony Stowarzyszenia Bibliotekarzy w Nowej Zelandii (New Zealand Library Association), Maoryskiej Fundacji Edukacyjnej (Māori Education Foundation) i Ministerstwa Spraw Maoryskich (Department of Māori Affairs). W 1965 r. opublikowano broszurę – *The public library is for everyone in the community* (*Biblioteka publiczna jest dla wszystkich*), która cieszyła się dużym powodzeniem wśród Maorysów. W tym samym roku w szkole bibliotecznej zostało ufundowane stypendium dla maoryskich studentów. Od 1988 r. studenci zaczęli się domagać studiów na temat informacji maoryskiej, jednak dopiero od 1997 r. Victoria University of Wellington zaczęła organizować kurs na ten temat: Māori information studies.

W 1995 r. – w Roku Języka Maoryskiego w Nowej Zelandii – w bibliotece w Kerikeri pojawił się OPAC w języku maoryskim. W ramach innego projektu zindeksowano maoryskie gazety i czasopisma w zbiorach Alexander Turnbull Library. Maoryscy studenci, genealodzy i badacze dyskutują na temat rozwoju katalogu i haseł przedmiotowych w języku maoryskim. W 1997 r. został opublikowany i wprowadzony do użytku maoryski tezaurus. W 2004 r. na stronie Biblioteki Narodowej została opublikowana lista maoryskich plemion i rodzin. Trzy lata później został wprowadzony do bibliotek Ngā Ūpoko Tukutuku – nowy dwujęzyczny zbiór haseł przedmiotowych. Był to pierwszy rdzenny indeks haseł przedmiotowych zatwierdzony przez Bibliotekę Kongresu w USA.

Biblioteki publiczne

Biblioteki publiczne w Nowej Zelandii kreuja się jako centra społeczne, włączając aktywnie w życie mieszkańców. Wciąż proponują tradycyjne usługi, ale oferują też miejsca spotkań, doradztwo w poszukiwaniu pracy, szkolenia, programy czytelnicze dla dzieci i dorosłych, przestrzenie dla entuzjastów majsterkowania i projektów wykorzystujących nowe technologie (tzw. *makerspace*), gromadzą również zbiory na temat historii lokalnej. Prawie 50% Nowozelandczyków posiada kartę biblioteczną. Rocznie biblioteki publiczne realizują ponad 93 mln transakcji, ponad 2,8 mln sesji internetowych i ponad 48 mln wypożyczeń. Stale rośnie też oferta e-booków. Od 2011 r., kiedy to pierwsze e-booki pojawiły się w katalogu, do 2014 r. zarejestrowano 800 tys. wypożyczeń.

Rysunek 1. Statystyki bibliotek nowozelandzkich w 2014 r.

Źródło: http://www.lianza.org.nz/profession/facts-figures_

Auckland Libraries

Auckland Libraries jest największą siecią bibliotek w Australii i Oceanii. Poza biblioteką centralną składa się na nią: 55 filii, 4 bibliobusy, 4 centra badawcze, biblioteka pracowników rady miasta i ok. 10 bibliotek gminnych wspomaganych przez wolontariuszy.

Jej kolekcja to ok 3,5 mln woluminów. Na zbiory biblioteczne składają się: materiały książkowe (literatura piękna i popularno-naukowa, nuty, czasopisma) i materiały nieksiążkowe (CD, DVD, audiobooki, mapy). Tylko niewielka kolekcja „Top Pics” jest kolekcją płatną (\$5,20 za książkę na dwa tygodnie) oraz kolekcja muzyki i filmów na CD i DVD. Biblioteka cyfrowa udostępnia ponad 100 baz danych, e-booki, e-audiobooki i e-magazyny.

W filiach dostępne są zbiory książkowe i nieksiążkowe. Czytelnicy współdecydują o kształcie kolekcji w poszczególnych oddziałach, ponieważ kolekcja jest ruchoma. Każda filia zarządza zbiorami według ustalonych i ujednoliconych dyrektyw oraz procedur, znanych jako Collection Management Policy, w których skład wchodzi schemat wyrównywania poziomów oferty – *collection rebalancing*.

Karta biblioteczna wydawana jest bezpłatnie mieszkańcom Auckland za okazaniem dowodu tożsamości. Czytelnicy mogą również zamówić i zwrócić książki bezpłatnie w każdej bibliotece w regionie. Kary za przetrzymanie sięgają od \$0,60 do \$1,00 za dzień za egzemplarz, z wyjątkiem kolekcji dla dzieci i młodzieży. Limit na karcie bibliotecznej wynosi 35 woluminów na okres: 7 dni (DVD), 14 dni (CD, czasopisma) i 28 dni (książki). W każdej bibliotece dostępny jest też bezpłatny bezprzewodowy internet.

Każda filia prowadzi program dziecięcy *Wriggle&Rhyme* oraz *Storytime*, program wakacji szkolnych letnich i w ciągu roku, kluby dla młodzieży, programy czytelnicze, a także spotkania autorskie dla dorosłych, kursy komputerowe oraz pomoc z ebookami. W zależności od budynku dostępne są też pokoje dla grup zorganizowanych i studentów.

W ciągu roku, w celu dokonania wypożyczenia, czytania na miejscu, uzyskania dostępu do internetu, studiowania, realizacji spotkań, wzięcia udziału w programie lub w kursie biblioteki odwiedza ok. 12 mln osób. Dokonują one ok. 15 mln wypożyczeń oraz ok. 45 mln transakcji.

W ostatnich kilku latach wybudowano nowe budynki dla bibliotek, które mają pełnić również funkcje centrów społecznych. Najnowsza biblioteka to *Te Pātaka Kōrero o Te Hau Kapua – Devonport Library*, w malowniczej dzielnicy w środku parku przy porcie i niedaleko bazy marynarki wojennej.

Personel bibliotek w Auckland składa się z pracowników niewykwalifikowanych i wykwalifikowanych. Jest to ok. 1 200 osób. Zarządzanie strategiczne bibliotekami spoczywa na kierowniku *Auckland Libraries*, podlegającym systemowi służby publicznej w radzie miasta Auckland. Wraz z kierownikami poszczególnych działów stanowi on ciało decydujące o kierunku rozwoju biblioteki. W placówce funkcjonują następujące działy: Zbiory Regionalne, Digitalizacja i Rozwój Usług, Biblioteka Centralna i Zbiory Specjalne. Jest też troje Kierowników Regionów i Doradca Główny.

Fotografia 5. Biblioteka Devonport. Salon historyczny

Źródło: Auckland Libraries.

Fotografia 6. Biblioteka Devonport. Widok fasady

Źródło: Auckland Libraries.

Rozwój strategiczny Auckland Libraries wytyczony jest przez dokument *Te Kauroa – Future Directions*. Dokument ten rysuje stan teraźniejszy, zmiany w środowisku i ofertę biblioteczną jako odpowiedź na zaistniałe zmiany. Strategia w nim zawarta wytycza rozwój bibliotek na kolejne dziesięć lat. Aspiracją Auckland Libraries jest stanie się miejscem wyobraźni, uczenia się i integracji.

W pierwszej połowie 2015 r., wraz z rozwojem miasta Auckland liczącego ponad 1,5 mln mieszkańców, rada miasta Auckland podjęła decyzje o priorytetach w finansowaniu usług dla mieszkańców. Za kluczowy uznano rozwój regionalny, a zwłaszcza skupienie się głównie na rozwoju transportu publicznego i infrastruktury. Dla Auckland Libraries oznacza to redukcję budżetu. Propozycja zawiera redukcję godzin otwarcia bibliotek i personelu, redukcję oferty programowej, wprowadzenie opłaty za brak odbioru zamówienia bibliotecznego przez czytelnika oraz zmiany w ofercie biblioteki dla personelu rady miasta. Ostateczne decyzje i ich wprowadzenie będą znane w niedalekiej przyszłości.

Podsumowanie

Biblioteki w Nowej Zelandii utrwały swoją pozycję w społeczeństwie już od czasu pierwszych europejskich osadników, czyli początku XIX w. Rozwój zbiorów i czytelnictwa stanowi dwa główne cele bibliotek, które starają się dostarczyć bogatą ofertę usług, odpowiadającą na wyzwania dzisiejszego i przyszłego społeczeństwa w dobie internetu i nowych technologii komunikacyjnych.

Bibliografia

1. ANSTICE Ian. *Guest post: Ian from Public Libraries News interviews us about Devonport Library* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://aucklandlibrariesstories.blogspot.co.nz/2015/04/guest-post-ian-from-public-libraries.html#more>. Stan z dnia 05.05.2016.
2. AUCKLAND LIBRARIES. *About us* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://www.aucklandlibraries.govt.nz/EN/About/aboutus/Pages/aboutus.aspx>. Stan z dnia 05.05.2016.
3. AUCKLAND LIBRARIES. *Te Kauroa – Future Directions* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://www.aucklandlibraries.govt.nz/EN/About/plansandpolicies/futuredirections/Pages/futuredirections.aspx>. Stan z dnia 05.05.2015.
4. LIANZA. *The Profession* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://www.lianza.org.nz/>. Stan z dnia 05.09.2015.
5. MILLEN Julia. *Libraries. Te Ara – the Encyclopedia of New Zealand* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://www.TeAra.govt.nz/en/libraries>. Stan z dnia 09.05.2016.